

PLAN VOOR GROEN EN EERLIJK HERSTEL

65% broeikasgasreductie in 2030
is haalbaar

GREENPEACE

Samenvatting

Nu Nederland de huidige klimaatdoelen niet haalt, de doelen aangescherpt moeten worden om in lijn te komen met maximaal 1,5 graad opwarming en experts pleiten voor groen herstel uit de corona pandemie, is duidelijk dat extra klimaatbeleid nodig is. Dit plan voor groen en eerlijk herstel laat zien dat een broeikasgasreductie van 65% haalbaar is, volgens een onderzoek van Ecorys in opdracht van Greenpeace. Het maatregelenpakket in het plan bestaat onder meer uit een oplopende CO₂-tax van 100 euro per ton en krimp van de veestapel met 73%. Deze reductie kan betaald worden met bestaande subsidieprogramma's, het afschaffen van fossiele subsidies en een belasting van de grootste en rijkste vervuilers volgens het vervuiler betaalt-principe. Zo kan dit plan op een eerlijke manier uitgevoerd worden. Nu is de politiek aan zet om de broeikasgasuitstoot met 65% te verminderen in 2030 en het Nederlandse klimaatbeleid in lijn te brengen met maximaal 1,5 graad opwarming.

Aanleiding

Bij eerdere crises zagen we dat vervuilende en verwoestende industrieën snel weer op gang werden gebracht, waardoor de uitstoot van broeikasgassen snel omhoog schoot. Dat kan anders bij de huidige economische crisis door de Covid-19 pandemie. Experts van de Nederlandsche Bank, de SER, het Centraal Planbureau, het Sociaal en Cultureel Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving roepen op tot een toekomstbestendige uitgave waarbij ook de klimaatcrisis wordt aangepakt. De investeringen die nodig zijn om aan de doelstelling van het klimaatakkoord van Parijs te voldoen kunnen naar voren worden gehaald, zodat de CO₂-uitstoot sneller daalt en de economie gestimuleerd wordt.

Ook is het steeds duidelijker dat de huidige klimaatambities onvoldoende zijn en de reductiedoelen opgehoogd moeten worden. Het recente special report van het IPCC maakt duidelijk dat het niet alleen noodzakelijk is om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 graad, maar dat dit ook haalbaar is. Een broeikasgasreductie van 65% is noodzakelijk om het Nederlandse klimaatbeleid in lijn te brengen met de 1,5 graad doelstelling.

De EU zit in een proces om de klimaatdoelstelling voor 2030 aan te scherpen. Ook Nederland zal het reductiepercentage van 49% in de klimaatwet moeten ophogen. Aanvullende maatregelen zijn nodig, ook omdat het huidige klimaatbeleid ontoereikend is en slechts tot 34% broeikasgasreductie leidt in 2030 volgens het PBL.

65% emissiereductie in 2030 is haalbaar

In dit plan voor groen en eerlijk herstel leveren de landbouw en industrie een grote emissiereductie, aangezien deze twee sectoren tot op heden een lage bijdrage hebben geleverd in vergelijking met

andere sectoren. Met een oplopende CO₂-heffing van 100 euro per ton in 2030 en 73% krimp van de veestapel wordt een 65% broeikasgasreductie in 2030 mogelijk, volgens de verkenning van onderzoeksbureau Ecorys. Bovendien zijn drastische hervormingen in de vee-industrie ook noodzakelijk om ook de stikstofcrisis aan te pakken en boeren een eerlijk toekomstperspectief te geven. Naast landbouw en industrie, omvat dit plan maatregelen voor de overige drie sectoren waar het Klimaatplan van de overheid op van toepassing is. Voor de elektriciteitssector is de bouw van 2 GW extra wind op zee capaciteit opgenomen. Met een kilometerheffing en het extra stimuleren van elektrische auto's wordt de uitstoot van mobiliteit gereduceerd. Voor de gebouwde omgeving omvat het plan onder meer inzet van warmtepompen, zonneboilers, zonnepanelen en isolatie, waarbij investeringen in de huursector voorrang krijgen.

Met een oplopende CO₂-heffing van 100 euro per ton in 2030 en 73% krimp van de veestapel wordt een 65% broeikasgasreductie in 2030 mogelijk

Een integraal plan

De keuze voor de maatregelen in dit pakket zijn niet alleen gemaakt op basis van kostenefficiëntie, wat de standaard aanpak is in het huidige klimaatbeleid. Dit is een integraal plan dat gebaseerd is op een bredere visie voor een duurzame, eerlijke en sociale samenleving, waarbij ook andere maatschappelijke baten zijn meegewogen.

Zo is de opgenomen krimp van de veestapel met 73% een goede maatschappelijke business case, volgens een eerdere studie van Ecorys. Dit levert niet alleen een flinke broeikasgasreductie op, maar lost ook het aandeel van de veehouderij aan de stikstofcrisis op. Voorwaarde is dat dit op een rechtvaardige manier gebeurt en er zoveel mogelijk boeren met minder dieren een goede boterham kunnen verdienen. Naast het vrijmaken van budgetten voor deze omslag moet het kabinet dus ook aan de slag om het verdienmodel van duurzaam boeren te verbeteren.

Ook de inzet van biomassa en biobrandstoffen wordt sterk verminderd ten opzichte van de maatregelen uit het Klimaatakkoord. In het groen en eerlijk plan wordt alleen gebruik wordt gemaakt van daadwerkelijk duurzame bronnen. Alleen echte reststromen; voedsel- en voedergewassen en import van buiten onze eigen regio worden uitgezonderd.

De introductie van een effectieve CO₂-heffing maakt subsidie voor CCS overbodig, zowel in in het huidige klimaatpakket als in dit plan voor groen en eerlijk herstel. Een goede ontwikkeling, gezien de hoge kosten en het feit dat CO₂-opslag het probleem niet bij de bron aanpakt.

Dit plan voor groen en eerlijk herstel is wel beperkt tot de maatregelen waarvan het reductiepotentieel en de kosten op een betrouwbare manier al eerder doorgerekend zijn. De PBL doorrekeningen van maatregelen in het Klimaatakkoord waren hiervoor de maatstaf.

Een broeikasgasreductie van 65% in 2030 is dus niet alleen haalbaar, maar ook betaalbaar

Dit betekent dat er nog veel meer mogelijk is, wat wederom bevestigt dat 65% CO₂-reductie zeer haalbaar is. Een voorbeeld van een maatregel die nog niet doorberekend is maar wel ingezet kan worden, zijn de grootschalige uitrol van groene waterstof en een nieuwe manier van vervoer voor de mobiliteitssector, waarbij Nederland vaker kiest voor openbaar vervoer en fiets, in plaats van de (elektrische) auto. Wij zijn hier groot voorstander van.

Gezien de onzekerheid in de uitvoering van dit pakket zullen aanvullende maatregelen juist nodig zijn, zodat de 65% broeikasgasreductie in 2030 met zekerheid gehaald kan worden. Wij roepen dan ook niet alleen op voor het uitvoeren van dit plan voor groen en eerlijk herstel, maar ook om veelbelovend opties waaronder groene waterstof en de vervoerstransitie grondig verder te onderzoeken en door te laten rekenen.

De internationale lucht- en scheepvaart is ook niet in dit plan meegenomen, omdat de CO₂-uitstoot en klimaatimpact van deze sectoren momenteel uitgezonderd wordt van de Nederlandse klimaatwet. De Nederlandse overheid moet echter ook verantwoordelijkheid nemen voor de uitstoot van in Nederland gebunkerde fossiele brandstoffen door een CO₂-plafond in te stellen dat jaarlijks daalt in lijn met dit plan voor 65%-reductie. Immers, alle uitstoot moet dalen en iedere sector moet meedoen: ook de internationale lucht- en scheepvaart.

Haal noodzakelijke investeringen naar voren

Met dit 65% reductieplan stijgen de kosten met ruwweg 1% van het BNP ten opzichte van een scenario waarbij de emissiereductie

beperkt blijft tot 49%, blijkt uit de verkenning van Ecorys. Dit is geen excessieve stijging om een serieuze versnelling van de Nederlandse klimaatambities te realiseren. Zeker ook gezien het feit dat de relatief goedkope klimaatmaatregelen eerder al zijn genomen. Extra maatregelen zijn onontkomelijk; de noodzakelijke investeringen worden in dit plan slechts naar voren gehaald zodat de economie wordt gestimuleerd en tegelijkertijd verduurzaamd. Economen zijn ook duidelijk dat deze mitigatiekosten beperkt zijn, ten opzichte van de maatschappelijke schade die gevaarlijke klimaatverandering zou veroorzaken als we die niet voorkomen.

De maatregelen kunnen gedekt worden vanuit bestaande programma's van Nederland en de EU zoals het Groeifonds, het afschaffen van fossiele subsidies en een herverdeling van belastingen, volgens het onderzoek van Ecorys. Een broeikasgasreductie van 65% in 2030 is dus niet alleen haalbaar, maar ook betaalbaar voor de overheid. Ook al is de analyse slechts een orde-grootte schatting en is verder onderzoek naar doorwerkings-effecten en benodigd flankerend beleid noodzakelijk, laat dit plan duidelijk zien dat de kosten van het maatregelenpakket gedekt kunnen worden.

Een eerlijke verdeling

In aanvulling op het onderzoek van Ecorys pleiten wij voor een eerlijke verdeling, waarbij grote vervuilers een grotere bijdrage leveren. Op deze manier wordt onze samenleving niet alleen groener, maar vindt de transitie ook op een eerlijke manier plaats. Bovendien zal het toepassen van het economische principe van 'de vervuiler betaalt' een positieve terugkoppeling geven aan het

Op deze manier wordt onze samenleving niet alleen groener, maar vindt de transitie ook op een eerlijke manier plaats

verduurzamen van de economie.

Wij pleiten in dit kader voor het verhogen van belastingen uit hoge inkomens en vermogens. Immers, onderzoek laat zien dat juist de rijken een relatief veel hogere CO₂-uitstoot hebben. Het vermogen van Nederlandse miljardairs ging er tijdens de COVID-19 pandemie zelfs op vooruit: gezamenlijk bezitten ze nu 33,5 miljard euro. Een ruime meerderheid van 65% van de Nederlanders vindt dan ook dat rijke mensen meer belasting moeten betalen.

Ook worden alle subsidies voor fossiele brandstoffen afgeschaft. Deze subsidies bestaan ondermeer uit vrijstellingen, zoals de vrijstelling van accijns op kerosine en verlaagde energiebelastingen als bijvoorbeeld voor aardgas in de glastuinbouw. In totaal bedroegen deze subsidies 4,5 miljard euro in 2020. In dit plan wordt de vrijgekomen ruimte door fossiele subsidies af te schaffen volledig gebruikt om het de broeikasgasreductie van 65% te bewerkstelligen.

Alle subsidies voor fossiele brandstoffen worden afgeschaft

Het vervuiler betaalt-principe kan verder toegepast worden in de industrie door de consumptie en energiebelasting te verhogen. Ook vervuilende producten kunnen via BTW heffingen extra belast worden, zoals bijvoorbeeld door een vleestax in te voeren. Verder kunnen de accijns op benzine, afvalstoffenheffing en belasting op personenauto's en motorrijtuigen verhoogd worden.

De Nederlandse natuurrising, die voor een belangrijk deel voortkomt uit de overmaat aan stikstof die terecht komt in natuurgebieden, vraagt een grootschalige omslag in de landbouw. De overheid is aan zet om te investeren in een transitie naar een ecologische veehouderij met drastisch minder dieren, waarvan de uitwerking terug te vinden is in deze eerder gepubliceerde [maatschappelijke kosten-batenanalyse van Ecorys](#). Dit levert tegelijkertijd een grote winst op voor het klimaat. Een belangrijke voorwaarde is dat deze transitie op een rechtvaardige manier plaatsvindt en boeren zowel een eerlijke prijs krijgen voor hun producten als waardering voor de natuurdiensten die ze leveren. Dat betekent dat de overheid aan de slag moet met een andere vorm van waardering en ingrijpt in de landbouwsector in plaats van deze over te leveren aan de grillen van de wereldmarkt.

De politiek is aan zet

De Nederlandse overheid haalt de huidige klimaatdoelstellingen niet, en dat terwijl deze doelstellingen feitelijk ontoereikend zijn om de Nederlandse broeikasgasuitstoot te reduceren in lijn met maximaal 1,5 graad opwarming. Terwijl de feiten duidelijk zijn: klimaatverandering is gevaarlijk en vindt nu plaats. Op veel plekken zijn de gevolgen nu al desastreus. De droge lentes, extreme hitte in de zomer en lange periodes zonder vorst worden ook bij 1,5 graad nog heviger dan nu. De opwarming beperken tot maximaal 1,5 graad is dus geen veilig scenario, maar wel nog haalbaar zoals dit plan laat zien. Zo kunnen de allergrootste risico's, zoals onomkeerbare [tipping points](#), beperkt worden.

Nu is de politiek aan zet om de Nederlandse de broeikasgasuitstoot met 65% te verminderen in 2030

Ook is het duidelijk dat er breed draagvlak is voor groen herstel uit de corona pandemie. Tienduizenden mensen gingen de straat op voor ambitieuzer klimaatbeleid. Ook laat een [recente peiling](#) zien dat 71% van de ondervraagden de positieve effecten op het klimaat, die voortkomen uit de corona crisis, wil vasthouden.

Nu is de politiek aan zet om de Nederlandse de broeikasgasuitstoot met 65% te verminderen in 2030. We hebben de technologie, de industrie en de infrastructuur om een inhaalslag te maken en om koploper te worden in de schone energie van de toekomst. Wij roepen het de politiek op om de klimaatcrisis niet beetje bij beetje aan te pakken, maar vol in te zetten op échte oplossingen.

GREENPEACE

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieuorganisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken. Samen maken we het verschil.

© 2021 - Stichting Greenpeace Nederland

Postbus 3946

1001 AS Amsterdam

0800 422 33 44

info@greenpeace.nl

www.greenpeace.nl

KvKnummer: 41198809

